

پرسش ۱۰۲: معنای گفتار امام صادق: (اگر توانستی جز خداوند را نخوری، چنین کن)

سؤال / ۱۰۲: قال الصادق (عليه السلام) ما معناه: (إن استطعت أن لا تأكل إلا الله فافعل)، ما معنى هذا الحديث؟

امام صادق (عليه السلام) حدیثی به این معنا می‌فرماید: (اگر توانستی جز خداوند را نخوری، چنین کن). معنی این حدیث چیست؟

الجواب: أي أن تكون ذاكراً لله سبحانه وتعالى على كل حال فالذكر طعام الروح، ثم أن تقلل طعام الجسد بقدر الحاجة له ، أي أن يكون للقوة لا للشهوة ، قال عيسى (عليه السلام): (ليس بالطعام وحده يحيى ابن آدم، بل بكلمة الله).

پاسخ: یعنی اینکه در همه حال ذاکر خداوند سبحان و متعال باشی، که ذکر، غذای روح است. دیگر اینکه از غذای بدن تا آن مقدار که نیاز دارد بکاهی؛ یعنی خوردن برای قوت گرفتن باشد نه از روی شهوت. عیسی (عليه السلام) می‌فرماید: (انسان فقط با غذا زنده نمی‌ماند بلکه با کلمه‌ی خدا نیز زندگی می‌یابد).

وهكذا يحصل الإنسان على المقام في السماوات الملكوتية، ثم إنه يطعم ويسقى دونما طعام جسماني مادي ، فالصائم إذا نام في النهار يطعم ويسقى كما ورد في الحديث عنهم (عليهم السلام) ([406]) ، بل كثيرون عندما ينامون في النهار أيام الصيام يرون في الرؤيا أنهم أكلوا وشربوا ويستيقظون وقد ذهب عنهم الجوع والظما، وكأنهم أكلوا في هذا العالم الجسماني، فالإمام الصادق (عليه السلام) يرشد الناس إلى الإكثار من ذكر الله وتقليل العروج على الدنيا.

به این ترتیب انسان در آسمان‌های ملکوتی به مقامات می‌رسد، سپس او بدون غذای جسمانی مادی، می‌خورد و می‌آشامد. روزه‌دار اگر در روز بخوابد، سیر و سیراب می‌شود، همان طور که در حدیث از اهل بیت (عليه السلام) روایت شده است ([407]) بسیاری

از کسانی که در ایام روزه‌داری در هنگام روز به خواب می‌روند، در خواب می‌بینند که می‌خورند و می‌نوشند و وقتی بیدار می‌شوند می‌بینند که گرسنگی و تشنگی‌شان برطرف شده است، گویی که آنها در این عالم جسمانی خورده‌اند. امام صادق (علیه السلام) مردم را به بسیار گفتن ذکر خداوند و کاهش طلب دنیا ارشاد می‌فرماید.

والحقیقة التي يجب أن يعرفها الناس هي أنه: (بالطعام يموت ابن آدم)،
فبالطعام والشهوات تشغل الروح عن رقيها، وتنكب على تدبير هذا البدن
الجسماني، وهذا الانشغال بالنسبة للروح هو نوع من الموت التدريجي، كما أنّ
الذكر والسعي في طريق الله سبحانه وتعالى هو نوع من الحياة والرقى التدريجي.

واقعیتی که مردم باید بدانند این است که (انسان با غذا می‌میرد). با غذا و شهوات، روح از ارتقا بازمی‌ماند و به تدبیر این بدن جسمانی متوجه و منحرف می‌گردد و برای روح، این مشغول شدن به معنای نوعی مرگ تدریجی است، همان طور که ذکر و تلاش در راه خداوند سبحان و متعال، نوعی حیات و پیشرفت تدریجی می‌باشد.

[406] - عن الحسن بن صدقة قال: قال أبو الحسن (عليه السلام): (قيلوا فان الله يطعم الصائم ويسقيه في منامه)
الكافي: ج 4 ص 65، باب فضل الصوم والصائم ح 14، وسائل الشيعة (آل البيت): ج 10 ص 136 ح 13042.

[407] - از حسن بن صدقه روایت شده است: ابو الحسن (علیه السلام) فرمود: (خواب قیلوله (نیم‌روز) کنید که خداوند
روزه‌دار را در خوابش سیر و سیراب می‌گرداند). کافی: ج 4 ص 65 باب فضل روزه و روزه‌دار؛ وسایل الشیعه (آل
البيت): ج 10 ص 136 ح 13042.